

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальний інструмент. Баян. Акордеон

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»
освітнього рівня: другого (магістерського)
освітньої програми: 025.00.01 Музичне мистецтво

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 2505/22
Лещинський
(підпис) (прізвище, ініціал)

« » 2022

Київ – 2022

Розробник: Малахова Маргарита Олександрівна, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Викладачі: Малахова Маргарита Олександрівна, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності; Стрельченко Костянтин Мартинович, заслужений артист України, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності; Черказова Євгенія Іванівна, народна артистка України, професор кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Протокол № 7 від «07» вересня 2022 року

Завідувач кафедри _____ Катерина ЗАВАЛКО
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.01 Музичне мистецтво (назва освітньої програми)

«__» _____ 2022 року

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) _____ Ольга ОЛЕКСЮК
(підпис)

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2022 року

Заступник декана

з науково-методичної та навчальної роботи _____ Інна ТКАЧЕНКО
(підпис)

Пролонговано:

На 2022/2023 н.р. _____ (_____), «07» вересня 2022 р., протокол № 7
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	7/ 210
Курс	2
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
аудиторні	24
модульний контроль	6
семестровий контроль	30
самостійна робота	30
форми семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета курсу - підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі музично-педагогічної освіти, здатного здійснювати фахову підготовку студентів (майбутніх викладачів вищого навчального закладу) на заняттях з музичних дисциплін. Надати вищу музично-педагогічну освіту з можливістю викладання дисциплін кваліфікації у вищих навчальних закладах.

Завдання навчальної дисципліни - виховання комплексу компетентностей студента.

Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій у музикознавстві, педагогіці, виконавстві та характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність спілкування іноземною мовою
	ЗК 2	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

	ЗК4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК8	Здатність працювати в міжнародному контексті
	ЗК9	Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
	СК3	Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти (по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку)
	СК4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / педагогічній діяльності.
	СК5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
	СК7	Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

3. Програмні результати навчання

РН-1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.
РН-3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН-4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН-5	Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію
РН-6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН-7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна:		Самос тійна робота
		Лекції	Індивідуал ьні	
Змістовий модуль 1 Методика організації виконавської діяльності студентів				
Тема 1 Етапи підготовки баяніста, акордеоніста до концертного виступу.	27		12	15
Тема 2 Основні форми концертно-виконавської діяльності.	27		12	15
Модульний контроль	6			
Семестровий контроль	30			
Усього за 3 семестр	90		24	30
Усього за 6 курс	90		24	30

5. Програма навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент. Баян. Акордеон»

Змістовий модуль 1 (6 курс, 3 семестр)

Методика організації виконавської діяльності студентів.

Тема 3.1 Підготовка концертної програми до виконавського втілення в умовах публічного концертного виступу. Психологічна підготовка до виступу та якість виконавського відтворення програми на репетиційному занятті. Проблемні ситуації та моделювання умов публічного виступу в класі та у концертному залі. Коефіцієнт реалізації виконавських можливостей та його застосування у процесі підготовки до концертного виступу. Звукозапис у ході виконавської підготовки до концертної діяльності. Формування артистизму у передконцертний період (на репетиційних заняттях).

Основна література: 1, 4, 6.

Додаткова література: 1, 6.

Тема 3.2. Виконавська діяльність педагога-виконавця. Основні форми концертно-виконавської діяльності майбутнього викладача класу баяна, акордеона. Поєднання концертно-виконавської та музично-просвітницької діяльності. Підготовка до виступу у лекції-концерті, музичній бесіді, концерті з педагогічними анотаціями, концерті філармонічного типу, академічному концерті. Академічний виступ. Педагогічний та виконавський аналіз академічного концертного виступу.

Основна література: 5, 7, 8.

Додаткова література: 1, 5.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	24	24
Робота на індивідуальних заняттях	10	24	240
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25
Разом		299	
Максимальна кількість балів		299	
Розрахунок коефіцієнта		Усього за період роботи до екзамену 299+387 (за 2 семестр) балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 11,43); екзамен - 40 балів.	

6.2. Завдання для самостійної роботи студента

№	Зміст завдання	Академічний контроль		Бали
5.	Робота над художньо-образним змістом музичних творів концертної програми.	точність нотного тексту	1	5
		артистизм	1	
		виконавська стабільність	1	
		якість зміни міху, міховедення	1	
		художня виразність	1	
6.	Моделювання концертних ситуацій; рефлексія; коригування виконавських дій.	аналітичне мислення	1	5
		сценічна адаптивність	1	
		виконавська мобільність	1	
		стабільність виконання	1	
		художня виразність, артистизм	1	

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форми проведення	Критерії оцінювання	Бали
Модульний контроль 1		
Відкрите прослуховування	технічна досконалість	10
	емоційна виразність	10

	стабільність виконання	5	25
Максимальна кількість балів			25

Дистанційне навчання передбачає складання модульного контролю у форматі відео-запису: студент має зробити та надіслати викладачеві відеозаписи власного виконання відповідних творів напам'ять.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Екзамен – 1 семестр – виконання поліфонічного твору, твору великої форми, п'єси кантиленного характеру та оригінальної п'єси – 40 балів.

Дистанційне навчання передбачає складання екзамену у форматі відео-запису: студент має зробити та завантажити у відповідну папку на Google Діску відеозапис власного виконання відповідних творів напам'ять.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтинг ова оцінка	Оцінка за стобально ю шкалою	Значення оцінки
А	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками. Високий рівень виконання навчального матеріалу з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, агогічних відхилень, ритмічних конфігурацій та мелізмів, чисте, стабільне, технічне виконання музичного твору. Звук у всіх його проявах (динаміка, тембр, артикуляція, ритм) відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента відмінна. Відчуття форми і стилю твору; здатність до власної інтерпретації твору; високий рівень комунікативних умінь, артистизму та сценічної культури.
В	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок. Високий рівень виконання навчального матеріалу: виконання чисте, стабільне, технічне з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; належний рівень володіння штриховою технікою та звуком (динаміка, тембр, артикуляція, ритм). Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента на належному художньо-технічному рівні.
С	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок. Виконання на належному художньо-

		технічному рівні з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів. Артикуляція відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента добра. Інтерпретація відповідає художньому змісту музичного твору (з елементами творчості).
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Посередній рівень виконання навчального матеріалу з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена, допускаються неточності нотного тексту. Артикуляція відповідає розкриттю музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності задовільне. Погане відчуття стилю твору; посередній рівень комунікативних умінь, артистизму та сценічної культури.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь). Виконання навчального матеріалу на посередньому художньо-технічному рівні з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності задовільне.
F X	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, мають місце зупинки, «бруд» при відтворенні нотного тексту. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, з зупинками та повторами складних фрагментів твору з недотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків; низький рівень володіння штриховою технікою

		та звуком. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне. Поверхнєве виконання, недотримання стилю твору; низький рівень комунікативних умінь, артистизму та сценічної культури.
--	--	--

Шкала відповідності оцінок за **екзамен**.

Бали	Критерії
35 – 40	Студент продемонстрував досконале володіння музичним інструментом. Технічна майстерність на необхідному рівні. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра стабільна, без текстових помилок.
30 – 34	Студент продемонстрував дуже добре володіння музичним інструментом. Допустив незначні випадкові технічні огріхи, які суттєво не впливають на загальну картину технічної майстерності. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра відносно стабільна, проте мають місце незначні текстові неточності, які не порушують форми творів і не впливають на цілісне їх сприйняття.
25 – 29	Студент продемонстрував добрий рівень володіння музичним інструментом. Технічна майстерність добра, але допущені артикуляційні, темпоритмічні неточності у виконанні. Рівень складності програми відповідає вимогам, проте відчуття стилю, характеру музики та фразування не завжди логічне і переконливе. Мають місце деякі текстові неточності.
19 – 24	Студент продемонстрував достатній рівень володіння музичним інструментом. Виявив недосконале володіння засобами художньої виразності. Рівень складності програми середній або завищений щодо його виконавських можливостей. Розуміння стилю фрагментарне, фразування непереконливе. Використання динаміки і агогіки дещо хаотичне, непродумане. Артистизм невиразний. Виконання недостатньо стабільне. Текст відтворений з численними неточностями.
10 – 18	Студент продемонстрував посередній рівень володіння музичним інструментом. Виявив обмежені технічні можливості. Складність програми невисока. Не охоплена форма творів, нелогічне фразування. Мало використовує засоби художньої виразності – динаміку, агогіку. Артистизм не виявлений. Виконання програми нестабільне.
1 – 9	Виявлений низький рівень володіння інструментом. Неякісне звуковидобування, значні проблеми з метроритмом. Складність програми недостатня, несформоване відчуття стилю, нерозуміння характеру музичних творів, невміння фразувати. Відсутній артистизм виконання. У тексті допущена велика кількість грубих помилок. Гра нестабільна.

7. Навчально-методична картка дисципліни «Спеціальний інструмент. Баян. Акордеон»

6 курс

Аудиторні (індивідуальні) заняття – 24 год. Самостійна робота - 30 год.

Семестровий контроль – 30 год. Модульний контроль - 6 год.

Модулі	3 семестр	
	Змістовний модуль 1	
Назва модуля	Методика організації виконавської діяльності студентів	
Кількість балів за модуль	299	
Заняття	1-12	13-24
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1 Етапи підготовки баяніста, акордеоніста до концертного виступу. Тема 2 Основні форми концертно- виконавської діяльності. 1*24=24 б/ 10*24=240 б. 264 б.	
Самостійна робота	56.	5 б.
Види поточного контролю	МКР 25 балів	
Коефіцієнт	Усього за період роботи до екзамену 299+387 (за 2 семестр) балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 11,43); екзамен - 40 балів.	

Орієнтовний репертуар

Поліфонічні твори

Дюпре М. Органна прелюдія та фуга соль мінор

Пахельбель Й. Чакона фа мінор

Твори великої форми

Нижник А. Партита №2 «Мактуб»

Рунчак В. Сюїта №2 «Українська»

П'єси

Зубицький В. Omaggio ad Astor Piazzolla

Олексів Я. Токата

8. Рекомендовані джерела:

Основна (базова)

1. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Музична Україна, 2004. 300 с.
2. Дорохін В. Г. Вивчення поліфонії в класі акордеона: питання теорії та практики : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. 101 с.
3. Дорохін В. Г. Художня організація музичного твору на баяні : артикуляційний аспект : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 83 с.
4. Князєв В. Ф. Теоретичні основи виконавської підготовки баяніста-акордеоніста : навч. метод. посіб. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. 216 с.
5. Семешко А. А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ-ХХІ століть : довідник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. 244 с.
6. Семешко А. А. Виконавська майстерність баяніста. Методичні основи : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. 144 с.
7. Сташевський А. Я. Нариси з історії української музики для баяна : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. мистецтв і освіти. Луганськ : Поліграфресурс, 2006. 153 с.
8. Сташевський А. Я. Музично-інструментальні виражальні засоби в баянному мистецтві : навч. посіб. для студ. спец. «Музичне мистецтво». Старобільськ : ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2015. 121 с.
9. Стрельченко К. М. Практичний курс естрадно-джазового акомпанементу для баяна та акордеона : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. мистецьких навч. закл. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. 172 с.

Додаткова

1. Давидов М. А. Виконавське музикознавство : енциклопедичний довідник. Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня, 2010. 400 с.
2. Давидов М. А. Теоретичні основи перекладання інструментальних творів для баяна. Київ : Музична Україна, 1977. 120 с.
3. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) : підруч. для вищ. та середн. муз. навч. закл. Київ : НМАУ імені П.І. Чайковського, 2010 р. 592 с.
4. Душний А. І. Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва : довідник / А. Душний, Б. Пиц. Дрогобич : Посвіт, 2010. 216 с.
5. Кужелев Д. О. Баянна творчість українських композиторів : навч. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2011. 206 с
6. Черепанін М. В. Естрадний олімп акордеона : монографія / Черепанін М., Булда М. В. ; Міжнародний творчий центр Яна Табачника. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2008. 256 с.